

Юрій Макар

Чернівці (Україна)

КАНАДСЬКО-УКРАЇНСЬКА ТЕМАТИКА В НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ ЧНУ

Так склалося, що ще за часів СРСР, 5 липня 1977 року Чернівецький університет уклав першу міжнародну угоду про співпрацю, автором тексту якої мені довелося стати. Добре відомо, що університет, створений за часів австрійського панування, свого часу мав розгалужені наукові і дидактичні зв'язки, давши світові відомих вчених в галузі права, економіки, знаних священнослужителів тощо. Проте, за часів СРСР міжнародні зв'язки університету завмерли, їх замінили внутрісоюзні контакти в усіх галузях знань.

За збігом обставин влада волею-неволею дала згоду на підписання угоди про співпрацю між Чернівецьким і канадським Саскачеванським університетами, зміст якої мали складати українська історія, мова і культура, а також обмін студентами. Цілком зрозуміло, що постало питання про обрання відповідної тематики для спільних досліджень. Довго ми її обирали. Після кількох років взаємних консультацій зупинилися на темі «*Роль національно-етнічних груп в освоєнні західних земель Канади*» (малося на увазі – на початку ХХ століття). З цього приводу почергово проводили наукові конференції, матеріали яких публікувалися як в Україні, так і у Канаді. Розпочинаючи цю роботу обидві сторони, говорячи про *національно-етнічні групи*, передусім мали на увазі українську. Тому я, відбуваючи 1983 року на наукове стажування до Канади, впродовж трьох місяців збирав відповідні матеріали у центральному та провінційних архівах Альберти, Онтаріо, Манітоби та Саскачевану. Саскачеванський університет доброзичливо і ефективно допоміг мені у цій справі.

Зібрані матеріали у вигляді копій документів на паперових носіях та мікрофільмів, які я привіз до Чернівців, послужили джерельною базою для розгортання повноцінних досліджень ще за радянських часів, а згодом і в незалежній Україні.

У зв'язку з політикою *багатокультурності*, запровадженою у Канаді, до тематики долучилися канадські, а за ними й наші вчені, що займалися проблемами долі місцевих жителів Канади – *індіанців* та *ескімосів*. Таким чином, тематика спільного дослідження поповнилася новими аспектами. Ми, в нашому університеті замислилися над тим, що варто б до дослідження обраної проблеми залучити студентів, які могли б виконувати дипломні роботи з тих чи інших її аспектів, а далі перейти до написання кандидатських і докторських дисертацій. Цьому сприяло відкриття в нашому університеті у 1994 році докторської спецради з історичних наук, а у 2004 році – з політичних наук, бо до того часу дисертації з них захищалися в раді з історичних наук, уповноваженій до розгляду дисертацій і з політичних наук.

У 2005 році в Чернівецькому університеті створено *Центр канадських студій імені Рамона Гнатишина*, в якому зосереджена уся навчальна і наукова робота, спрямована на *канадознавство*.

Загалом, підводячи підсумок, можна констатувати, що протягом майже сорокаріччя співпраці з канадською стороною суспільно-політична тематика в наукових дослідженнях Чернівецького університету, як до речі, й в навчальній роботі, посіла чільне місце. Загалом у наших спецрадах захищено кілька десятків кандидатських (тепер – доктора філософії) робіт з історичних та політичних наук, а також три докторських – по одній з історичних, політичних і педагогічних наук. Щонайменше ще дві-три докторських дисертацій готуються до захисту.

А, щоб ефективно вести наукові дослідження, через Центр канадських студій ми щорічно запрошуємо канадських викладачів для читання семестрових канадознавчих курсів англійською мовою нашим студентам.